

Rozpad národů

Leonid Savin

11.1.2017

Současná situace v Evropě není ničím výjimečným. Dala se určitým způsobem čekat. Navíc byla několikrát prorokována lidmi s nesouhlasným postojem vůči politickému uspořádání v této části světa. Jediným rozdílem je, že někteří lidé viděli vznik EU jako systémovou chybu, zatímco jiní považovali EU jako mezikrok k další desintegraci jednotlivých států a vzniku jednotné, globální společnosti.

Tyto dva názorové přístupy se promítají v současné evropské krizi a následující světové události se budou v zásadě odvíjet od geopolitického rozdělení.

Ukažme si nyní tyto dva směry na konkrétních příkladech. Pro srovnání nyní použijeme myšlenky vyjádřené ve dvou pracích s podobnými názvy - "The Breakdown of Nations" a "Breaking the Nations".

První vyšla v r. 1957 a druhá v r. 2003. Autorem první práce je právník, ekonom a politolog rakouského původu Leopold Kohr, který po dvacet let působil jako profesor ekonomie a veřejné správy na univerzitě v Portoriku. Byl také obdivovatelem hnutí „The Small is Beautiful“ (Malé je hezké). Sám sebe nazýval filozofickým anarchistou, ačkoliv nebyl nikdy činný v protistátních aktivitách. Vystupoval proti velkým projektům, včetně evropské integrace. V r. 1941 předpověděl nejenom vznik bláznivého nadnárodního systému v Evropě, ale také rozpad Sovětského svazu. I během druhé světové války se zabýval studiem etnických skupin a došel k závěru, že jak nacistický, tak sovětský režim nemohou přežít. Jak poté ukázal další historický vývoj, jeho analýzy byly přesné. I když jen hrstka badatelů se jeho závěry zabývala.

Kohrovo vnímání Švýcarské konfederace je v zásadě jednoduché - nejedná se o konfederaci etnických a jazykových skupin, ale o konfederaci regionů.

Faktem je, že podstatou existence Švýcarska a principu soužití rozličných národnostních skupin není federace jeho třech národností, ale federace jeho 22 států, které reprezentují rozdílnost jednotlivých národů, čímž je splněna nutná podmínka ke vzniku jakékoliv demokratické federace: fyzická rovnováha účastníků se stran a přibližná početní rovnováha. Velikost švýcarské myšlenky tedy spočívá v drobnosti jednotlivých komponentů, na kterých je postavena.

Lidé, kteří horují za jednotu evropských národů a argumentují tím, že tato jednota již existuje a osvědčila se ve Švýcarsku, si vůbec neuvědomují, že se zde jedná o unii suverénních kantonů, resp. malých států. Idea národů celou dobu trápila politické myslitele, naproti tomu představa státu, je natolik flexibilní, tvárná a přizpůsobivá, že téměř úplně vymizela. Smysluplnost se vidí jen ve velikosti a rozšiřování, zatímco malé entity jsou považovány za zdroj všech potíží a zla. Naučili jsme se uctívat a obdivovat vše velké, univerzální, kolosální a odklonili jsme se od nepatrného, od úplnosti a univerzality na nejménější úrovni - tj. individua, které je protoplasmou veškerého společenského života. Naučili jsme se oslavovat sjednocení Francie, Británie, Itálie a Německa v naději, že dají základ sjednocenému lidství. Ale tyto státy se pouze staly mocnostmi", uvedl ve své práci "[Disunion Now: A Plea for a Society based upon Small Autonomous Units](#)".

Leopold Kohr prosazuje princip, který glorifikuje suverénnost nejmenších a ne největších států - Kleinstaaterei, jak říkají Němci. Tvrdí, že nikdo neví co pojem „lidstvo“ skutečně znamená a proč bychom pro něj vůbec měli umírat. Unionismus a uctívání kolosálního nevede k ničemu dobrému. Mimoto, unionismus je jen jiný název pro totalitarismus. Jedná se o „vládu jedné strany“ transplantovanou do nadnárodní sféry.

Nejen historie, ale i naše vlastní zkušenosti nás naučily, že k opravdové demokracii v Evropě může dojít pouze v malých státech. Jen takto může jednatel nabýt sebeurčení a důstojnosti. A pokud je demokracie smysluplnou myšlenkou, musíme znovu vytvořit podmínky pro její vývoj - malý stát - (namísto redukování instituce, kterou nikdo nechce opustit) a umožnit svrchovanost nejmenším komunitám a s nimi co nejvíce lidem. Bude jednoduché sjednotit malé státy pod jednotným federálním systémem a uspokojit tak v neposlední řadě ty, kteří chtějí být součástí univerzálního systému. Taková Evropa je jako následováníhodný vzor a grandiózní obraz, i když ne moderní, který namalujete jednotlivými tahy štětce. Bude jakousi mozaikou s fascinujícími variacemi a diverzitou, ale zároveň harmonií organického, žijícího celku.

Ale tohle je přece téměř totožné s myšlenkou euroasijské konfederace, jen vyjádřeno trochu jinak!

Nicméně, jeho nejslavnější prací bylo „The Breakdown of Nations“ (Rozpad národů). V této knize Leopold Kohr uvedl filozofické, politické, kulturní, ekonomické a administrativní argumenty ve prospěch malých států.

V části nazvané „The physics of politics: The Philosophic argument“ uvádí: *„Pokud se týká filozofického náhledu: „Nejedná se zde o žádnou náhodu, neboť drobnost není jen výhodná. Je to stvoření Boha. Celý vesmír takto funguje. Žijeme v mikrokosmu, ne makrokosmu. Dokonalost jedině tkví v malosti. Pouze cestou k nejmenšímu se dostaneme k samotnému jádru, konci, hranici, kde podkryjeme nejtajnější roušku záhady bytí. Pokud se budeme vrhat směrem ke kolosálnosti, nikam se nedostaneme. Můžeme přidávat, rozmnožovat a produkovat stále větší a větší čísla a množství, ale nikdy se nedobereme konce, jelikož není nic, co by nemohlo růst exponenciálně, i když takový růst z fyzikálního pohledu záhy znamená kolaps, desintegraci, katastrofu. Existuje jakási hranice velikosti, za kterou se již hmota nemůže nadále akumulovat. Je to matematická jistota. Členění, na druhé straně, nás nakonec dovede k existující, i když nepozorované, nezákladnější substancí všeho; částicám, které se již nedají nadále dělit. Jsou jedinými substancemi, které Stvořitel obdaroval jednotností. Jsou sami o sobě nedělitelné, nezničitelné, věčné. Lucretius je nazýval původními tělísky nebo prvotními částicemi a zmiňuje s o nich v dosud nepřekonaném díle O povaze věcí.“*

Ačkoliv se na první pohled může zdát, že Leopold Kohr čerpá z Démokritova atomismu a individualismu (které mohou být přeneseny do liberalismu a multikulturalismu), je to pouhé zdání. Naneštěstí pro mnohé anarchisty a materialistické nihilisty (zejména vyznavače myšlenek Petra Kropotkina, který vědecké studie považoval za příklad anarchie), Leopold Kohr vždy mluvil o Bohu a Jeho vůli, která byla nezbytná k pochopení fungování státních organizací.

Existují dva způsoby k dosažení pořádku a rovnováhy. Jeden skrze stabilní a druhý skrze mobilní rovnováhu. Ve své podstatě jsou samoregulační. Stabilní rovnováha je rovnováhou mezi něčím nehybným a něčím velkým. Vytváří rovnováhu tím, že staví dva objekty do vzájemného, fixního, neměnného se poměru, jako např. dům a zem, nebo horu s jejím úpatím. Namísto vytváření harmonie, tvaruje své rozličné složky v jednotu. Jelikož se jedná o rigidní, fixní rovnováhu, mohla by být považována za platnou obecně jedině, pokud by byl vesmír stálý, neměnný se, nehybný. Potom by stačila existence jen několika velkých těles, nebo vlastně i existence jen jednoho samotného. Ale v nekonečné rozlehlosti podstaty stvoření by mohla být harmonie udržována pouze vše vědomou vůlí Boha, který, aby se nikde neztratila, by nedělal nic jiného, než že by ji držel ve svých rukou. Jelikož tohle evidentně není Jeho záměrem, namísto toho vytvořil pohybující se, „dýchající“ a dynamický vesmír, jehož řád nespočívá v jednotě, ale v harmonii, a který není založen na neměnné rovnováze mrtvého, ale na mobilní rovnováze živého. Na rozdíl od stabilní rovnováhy, je tato rovnováha samoregulační nikoliv skrze stálost ve vztahu k okolí, ale díky koexistenci nesčetných, malých částic, které nemohou nashromáždit dostatek hmoty, aby mohly narušit harmonii celku.

Kohr propojuje politický systém s myšlenkou demokracie „zevnitř“, která se opírá o komunity lidí. *„Malé státy jsou ze své podstaty demokratické. Vůdci malých států představují pro populaci něco jako jejich sousedy.“*

Kohrovy myšlenky nejsou často zmiňovány, i když Švýcarsko může sloužit jako dobrý příklad platnosti jeho představ. A nejen to. Můžeme dodat, že většina dnešních národních evropských států by také potřebovala „defragmentovat“ a zbavit se tak buržoazního ducha nacionalismu a chybného „nastavení“, skrze které osvícenství zničilo tradice a kultury evropských národů a nahradilo je byrokracií.

Autorem další knihy s podobným názvem „Breaking the Nations: Order and Chaos in the Twenty-First Century“ je britský diplomat a stratég Robert Cooper. V době, kdy vyšla jeho práce, figuroval jako generální ředitel pro vnější a politicko-vojenské záležitosti generálního sekretariátu Rady EU.

Názvy jsou sice totožné, ale ideje a názorové přístupy v těchto dvou pracích jsou úplně jiné.

Jestliže Kohr navrhuje upevnit suverenitu zdola, pak dle Coopera by naopak suverenita měla být zničena.

„Suverenita postmoderního státu by pouze měla být předmětem politických diskusí“, uvádí.

Většina jeho práce je kontroverzní. Uvádí například toto: *„Liberalismus a nacionalismus mohou dnes jít ruku v ruce, tak jako koexistovali ve státech osmnáctého a devatenáctého století, které vznikaly z té, či oné formy imperialismu.“*

Je to možné? Permanentně destruovat kultury národů nebo manipulovat s hnutími a stranami, které se hlásí k národní identitě? Cooper asi myslel obojí.

V druhé části prohlašuje, že „většina lidí podléhá idejím, nikoliv síle“, ale o něco dále v té samé kapitole uvádí, že „většina lidí tíhne k idejím, ne k síle“, ale „evropské instituce posilují mezinárodní spolupráci tím, že posilují suverenitu.... Nařízení EU ohledně veřejné bezpečnosti umožňuje policejní zátahy ve všech členských zemích“.

Kde je ten svět práva a idejí, když i "členské země EU ztratily výhradní právo rozhodovat samy o sobě"?

Opatrně se zmiňuje o islámu, který by se mohl stát platformou nového imperialismu.

A zmiňuje se také o pacifické oblasti, kde je otázka snah o slučování a konsolidaci také aktuální. A to, mimo další, dle Coopera, ohrožuje nejenom zájmy Západu, ale nakonec i Západ jako takový.

Cooper následně obhajuje ideály západní hegemonie, které budou přetransformovány v něco nového. Stát je pro něj stěžejním termínem postmoderního liberalismu. Je to jakýsi raná forma něčeho, co dokáže v sobě zakomponovat rozličné formy identity, odvíjející se od sociálního postavení, etnicity, rasy nebo náboženského vyznání.

Cooper souhlasí s představou, že komunismus a fašismus byly pokusy o ovládnutí efektů modernizace společnosti, která má kořeny v osvícenství, technologických inovacích a v průmyslové revoluci. Zde pramení jeho přesvědčení, že všechny industriální a post-industriální státy mají potenciál pro postmodernitu.

Nakonec vykládá karty na stůl a ospravedlňuje potřebu individualismu.

Chaos je krocen impérii; impéria jsou rozbíjena nacionalismem; nacionalismus ustupuje, domníváme se, internacionalismu. Na konci tohoto procesu je svoboda jednotlivce.

Na té samé stránce zmiňuje, že měl na mysli otevřenou společnost, která je, ve své podstatě, totožná s postmodernitou.

Jinými slovy, jedná se o to samé, o čem mluvil a snažil se skrze různé projekty realizovat George Soros.

Copper také hodnotí zájmy USA a všímá si rozdílů ve vnímání reality mezi USA a Evropou.

Evropské státy stojí na národnosti a historii. Pro Američany je historie nesmyslem. Nemají v úmyslu kolonizovat prostor ale čas, jinými slovy, budoucí prostor.

Tento kolonizační proces byl s úspěchem praktikován v západní Evropě, skrze systém politické, ekonomické a vojenské závislosti na Washingtonu.

„Američané měli v plánu vytvořit globální trh volného obchodu a mezinárodních institucí, kde by USA hrály hlavní úlohu.... Obecně vzato, USA dosáhly zmíněných cílů skrze Marshallův plán a ustanovení Evropské unie a mezinárodních finančních institucí, zejména potom MMF a Světové banky.

Povšimněte si fráze "ustanovení Evropské unie". Uvědomovaly se evropské státy, když vstupovaly do Společenství uhlí a oceli, že za tím stojí Američané? Samozřejmě, že pro některé ze zúčastněných byla takováto asociace výhodná, ale na jak dlouho?

Křehkost a nekompaktnost Evropské unie se již promítla do Brexitu, v neschopnosti řešit problémy s imigrací a teroristickými útoky, stejně jako v případě závislosti některých států na diktátu finančních komisařů.

A co říká Robert Cooper této nejnovější politické agendě?

„V politice je nezbytné zdržet se propagace všeho nemoderního nebo cizího; je možné ztotožnit se se zájmy moderního státu, ale trvalý klid a pořádek může vzejít pouze z kořenů postmoderních trendů“, píše.

Pro celou EU to znamená pokračování trendu eroze kultury jednotlivých států a národů. Ve výsledku by se měl na scéně objevit jakýsi nový, univerzální Homo politicus.

Ale to se jen pohybujeme v teoretické rovině. Ve skutečnosti budou slabé identity vytlačeny těmi silnějšími, jak

se nyní často děje formou migrace, kdy se většina migrantů ztotožňuje s islámem a chová pramály respekt vůči původním Evropanům.

Možná tato forma agrese z vnějšku nakopne Evropany, aby znovu začali přemýšlet o své úloze ve světové historii. Je možné, že se pokusí o návrat k vlastní identitě a svrchovanosti tak dalece, jak jim to jen podmínky panující v současné době dovolí.

[The breaking of nations](#) vyšel 4. ledna 2016 na katehon.com. Překlad v ceně 904 Kč Zvědavec.

URL adresa článku:

<http://www.zvedavec.org/komentare/2017/01/7152-rozpad-narodu.htm>